

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

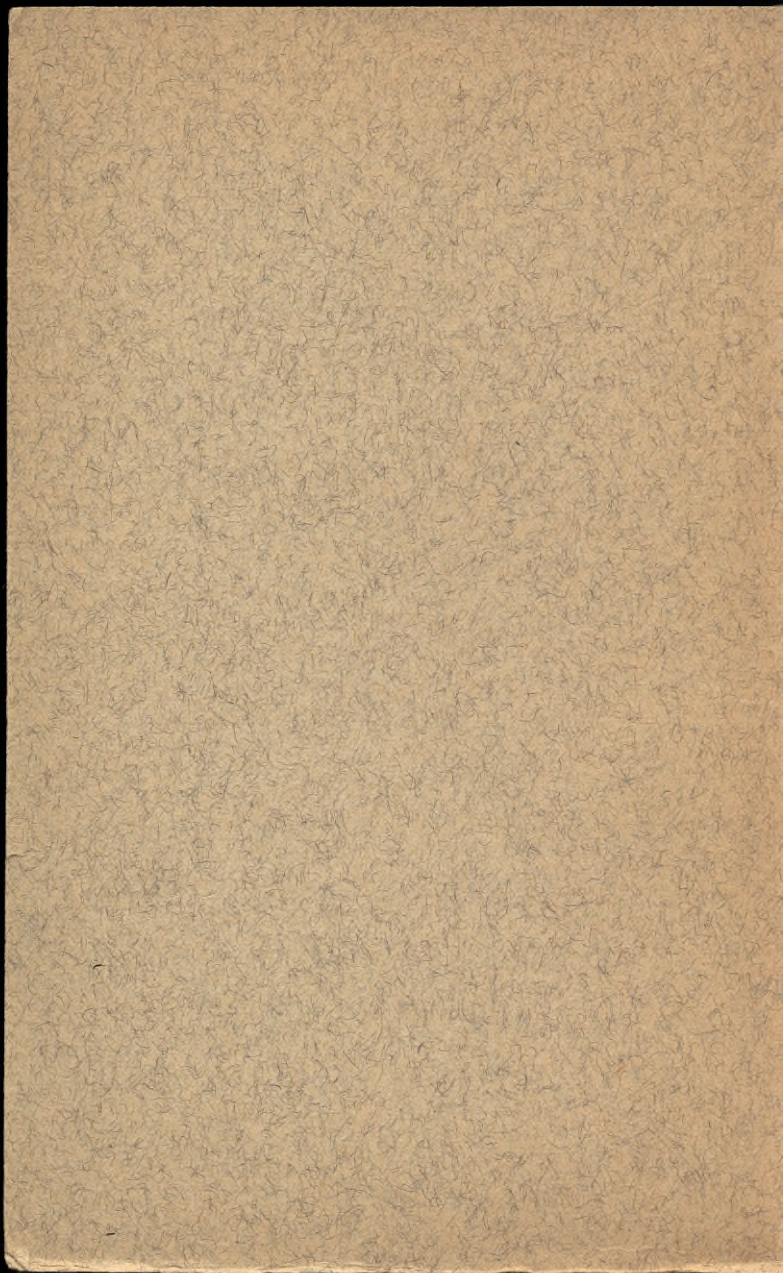
(BR) B106R.
SV

Johannesdotters, A.M.C.

Den undre världen.

4 uppl. 1907.

Johannesdotter, A.M. G.] (Mrs.) Biogr.
Sv.

Den undre världen

lv. 45-
733

Johannes Dollé, A. M.

Den undre världen

En lifshistoria

Fjärde upplagan

Stockholm
Wahlström & Widstrand

PAPPERSLEV.: LESSEBO PAPPERSBRUK
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS' BOKTR.-
AKTIEBOLAG STOCKHOLM 1907 . . .

FÖRORD.

Denna lilla bok är ingen novell. Den har ingenting gemensamt med de pikanta dagboksmystifikationerna, som för ögonblicket göra uppseende på marknaden, och bland de *litterära* synderskorna har man icke rätt att räkna henne som nedskref dessa bekännelser.

Självf såg jag henne aldrig. Hon dog förliden vinter lungsiktig på Grubbens gårde tjuguåtta år gammal. Personer som besökte henne under hennes sista månader tala med rörelse om hennes fängslande och vackra anlete, som en lefnad af laster, nöd och sjukdom icke mäktat förhärja — läsaren af hennes historia skall fatta hur det kom sig.

Under sin hufvudgård förvarade hon med ängslig omsorg en skatt, som hon icke höll hemlig men ej heller förevisade. Det

var en bunt papper, som hade följt henne genom årtal af hennes vilda lif — på en gång hennes testamente och hennes hela kvarlåtenskap. Först i sin yttersta timme räckte hon papperen åt den, för hvilken hon hade bestämt dem — en dam, som hade visat henne verksam välvilja och som helt visst ansåg sig tusenfaldt vedergäld genom detta sällsamma arf.

Den aflidna hade aldrig yttrat några önsknings angående sin själfbiografis framtida öde. Men säkert längtade hon innerst, medvetet eller ej, att dess ångestrop skulle nå till mänskors öron. Det är i visshet härom som man nu framlägger inför offentligheten hennes ensamma bikt, hvilken som själshistoria förtjänar hvarje människoforskars intresse och som anklagelseskraft — angår oss alla.

Otaliga manuskript af alla arter och värdegrader har jag haft i mina händer, men aldrig har jag hållit något med så darrande och ömt försiktigt grepp som dessa oersättliga blad! En hög simpla brefpappersark, fullklottrade snedt och vindt med suddig blyertsskrift, solkiga och flottiga, be-

häftade med en obestämbar fattiglukt — smutsen och armodet i det lif, hvars protokoll jag skulle genomgå, strömmade emot mig, innan jag ännu dechiffrerat en rad.

Historien är skriven i rannsakningsfängelset, under tre perioder. Endast i cellens dystra stillhet, aldrig under sina ytterst korta »fritider», hade denna arma varelse sans och samling till begrundande öfverblickar.

Redan detta tilltag att författa ett slags memoarer vittnar om en andlig utveckling, som förvånar hos en fullkomligt illitterat kvinna af den så att säga djupaste samhällsklassen. Genomsnittsmän skor sakna oftast förmåga eller åtminstone håg att göra upp räkenskaperna med sig själfva, reda ut sina upplevelser och uppsåra sina ödens dolda sammanhang.

Författarinnans bildningsnivå får emellertid icke obetingadt dömas efter den form, i hvilken hennes anteckningar här bjudas. Det visade sig nämligen ogörligt att — som man först tänkte — slafviskt troget återge dem. Hennes högst fantastiska ortografi, som i tryck skulle tagit sig odräglig ut,

måste att börja med offras. Men det förslog inte. Äfven satsbyggnaden kräfde alltsomoftast en varsamt hjälpande hand.

Stilen — man kan verkligen tala om en sådan, ty ett frö till litterär talang ägde hon omisskännligen — stilen är märkvärdigt ojämn. Flera meningar i sträck kan språket löpa fullkomligt otadligt och stundtals hålla sig uppe i en besjälad lyftning, men plötsligt sjunker det ner i förvirrad tafatthet och trasslar nervöst ihop sig till en röra, där endast en mycket tålig blick förmår skönja innebörden.

Dessa svårigheter har jag velat undanröja för läsaren. Dock måste jag eftertryckligt betona, att ord och vändningar öfverallt äro författarinnans egna och att retuscherna endast gällt förbrytelser mot grammatiken och den oundgängliga logiska redan.

De fem ord, med hvilka manuskriptet bittert betydelsefullt slutar, blefvo icke hennes sista. En mild och fridfull stämning rådde hos denna unga synderska och martyr på dödsläggret. Men kanske hade hon likväl skäl att in i det sista upppepa tvenne rader

ur ett af de naiva och gripande, fast oform-
liga poem hon efterlämnat:

Skrif dessa ord på min minnesvård:
Jag vill ej lefva i en värld så hård.

Bönen har uppfyllts, nu stå de där — på
hennes namnlösa minnesvård.

Stockholm i januari 1907.

KLARA JOHANSON.

I.

JAG vill just i dag på julafton börja skriva några blad ur min lefnadshistoria. Jag vill försöka att samla så många minnen jag kan få tag i från den tiden då jag var liten tills nu.

Det första jag minns är min mormors stuga, en half mil från mitt föräldrahem. Min gamla älskvärda mormor tog mig till sig, då jag var endast två år gammal, ty min mor hade nog att sköta med min ett år yngre bror, utom att hon hade fullt upp att göra i hemmet, och hon visste, att jag fick mera tillsyn hos den goda, pålitliga mormor.

Min mormors lilla stuga låg utmed häradsvägen, och jag stod jämt på en soffa under fönstret och såg på dem som gingo förbi. De hälsade mig då alltid med en vänlig nick, när de fingo syn på mig i fönstret. När jag blef större, talade mormor om för mig, att jag var mycket vacker som liten, men då förstod jag det inte.

Ett stycke från mormors stuga låg ett för mig mycket intressant ställe, där jag hade lekkamrater, som jag alltid kom bra öfverens med. Jag var så förtjust i deras sällskap, att jag inte visste något roligare än att hälsa på dem, och jag ville ständigt och jämt hålla till hos dem, hvilket naturligtvis mormor inte gick in på. Jag kunde inte förstå hvarför hon nekade mig detta oskyldiga nöje, och fördenskull voro vi inte alltid goda vänner. Aldrig blef min panna så mulen som när jag förbjöds att besöka dessa mina favoriter.

När jag var på sjunde året, måste jag återvända till mina föräldrar för att börja skolan. Jag vet inte riktigt hvarför jag inte trufdes därhemma. Men min far var ganska hård och min bror retades alltid med mig och tog ifrån mig mina bästa leksaker med mera sådant, hvilket sårade mig djupt. Läsa, hvilket jag hade mycket lätt för, lärde jag mig ganska fort, men jag kände det tvunget att sitta i skolan.

Emellanåt fick jag hälsa på mormor, och det var det härligaste jag visste. Mormor var religiös och ville därför uppfostra mig i tukt och Herrens förmaning. Hon var själf strängt uppfostrad och ville se sitt kära barnbarn växa upp i samma stilla förhållanden, som hon varit van vid. Därför kommo vi ej alltid riktigt öfverens; ty jag medger, att jag nog många gånger var egensinnig och kanske elak och olydig. Jag har alltid gärna velat

ha min egen vilja fram här i världen och aldrig riktigt kunnat med att foga mig under andras och tvingas till något.

Mormor beskyllde mig för att vara lik min egensinnige far och för ett som annat, hvilket ännu mer förbittrade mitt sinne, så att jag kunde gå en half dag utan att tala. Om mormor hade tagit mig på en annan sida, med godo, så tror jag nog vi hade blifvit bättre vänner. Jag vet ju, att hon ville mig väl, men som barn förstod jag inte detta.

Det smärtade mig djupt när jag hade varit olydig mot mormor, men jag var för stolt att visa mig vänlig i första taget, och ingen af oss ville bryta tystnaden. Mormor hånade mig för mitt otrefliga sätt och desto bittrare blef jag. »Hur skall det gå dig, barn, i världen, som har ett sådant humör», kunde hon ofta säga. »Se på de andra barnen, hur snälla de äro, och du är så elak.»

Men mormor besinnade inte, att inte alla barn ha samma natur. Jag kunde nog vara älsklig och god, men jag tålde icke hot eller slag, ty då blef jag omedgörlig. (Slog mig gjorde dock mormor aldrig.)

Jag minns särskildt en sommardag då mormor hade brådt med att samla ihop hö, ty det såg ut att bli mycket regn. Hon bad mig hjälpa till, men jag ville inte, därför att hon nekat mig att gå till Anders Johans barn den dagen. Och jag minns väl, hur dessa ord ljödo i mina öron: »Den där kan göra godt och icke gör, honom är det synd.» Detta talade jag sedan om för mormor.

Ja, trots allt älskade jag henne högt. Ibland kunde hon säga i andras närvaro: »Jag kanske snart skall lämna dig, barn, och dö bort från dig, jag är så gammal», och då kände jag hur gråten steg mig i halsen. Men jag var för stolt att visa, att jag grät.

Det var ändå ett paradiset hos mormor, ingen kunde vara för mig hvad mormor var. Min syster och jag fingo alltid hälsa på henne om julen, och jag brukade gå och längta till denna härliga tid. Ty då hade mormor ordnat med allting så godt hon någonsin kunde, för att det skulle se inbjudande ut, när hennes barnbarn kommo. O hvad det var ljufligt då, man kände i hela sin själ, att det var jul!

Jag skall aldrig glömma min gamla mormor, som hon kom för att möta oss, insvept i sin själ, och dök upp för oss i en krök af vägen. Hon hade då gått nästan en halfmil, och nu då hon mötte oss, hur strålade våra ögon af glädje och med hvilken ömhet hon mottog oss! Julen hos mormor glömmes jag aldrig så länge jag lefver.

Innan jag nu lämnar mormor, vill jag endast säga, att jag sörjer mycket öfver att jag icke var ömmare mot henne,

att jag icke visade henne mera tacksamhet, ty kanske skall hon nu tänka där hon sitter: »Du var ett hårdnackadt barn och har därför fått en mycket bitter lefnad.»

Men ack, kära mormor, misskänn mig inte! Sedan jag blef så stor, att jag hade förstånd på lifvet, har jag alltid hållit dig kär, fast jag inte kunnat bevisa det, hvarken med ord eller handling. Och hur många gånger har jag inte önskat att kunna löna dig på något sätt! Men ännu har det inte lyckats mig.

II.

JAG var endast tretton år, då jag kom bort till främmande människor och måste lära att undergifvet foga mig efter andras vilja. Det kändes nog tungt många gånger, men jag hade ju af fri vilja antagit en plats, ty jag var inte så fästad vid mitt föräldrahem, att det bekom mig något vidare att lämna det.

Jag trufdes därför ganska godt på den första platsen och härdade ut min tid — det var för resten inte brukligt på landet att sluta en tjänst innan året var till ända.

Sedan var jag hemma under den tid jag läste för prästen. Jag minns hur

jag grät, när vi togo farväl af vår älsk-
lige präst, ty han skildes från församlin-
gen samma dag som vi läsborn aflade
vår trosbekännelse och gingo till natt-
varden. Ack, jag minns så väl hur han
bad denna bön för oss:

»Hjälp dessa barn, de äro svaga, styrk
du dem med din kraft! De skola vandra
genom en farlig värld, led du dem efter
ditt råd! De komma i hvarjehanda fres-
telser, hjälp dem att kämpa och segra!»

»Hvad menar han med att det finns
så många frestelser i världen?» tänkte
jag. O, att vara så ovetande om lifvet!
Många gånger har jag tänkt på dessa
ord, när jag varit som mest hemfallen
åt frestelser och motgångar. Vår käre
pastor slutade med följande ord: »Tala
hafver sin tid, tiga hafver sin tid, allting
hafver sin tid under solen» — och äfven
det var sant. Jag har aldrig återsett
honom.

Sedan hade jag flera olika platser hemma på landet. Det var svårt nog ibland, men tiden gick och man tänkte inte på annat än knoga och arbeta. Men på mitt sjuttonde år tog jag tjänst på en herrgård ett stycke utanför Norrköping. Till en början trifdes jag ganska bra, fastän det var ett släp af värsta slag. Detta hade mina föräldrar redan sagt mig och därför afrådt från platsen, men jag hade väntat mig helt annat.

Sorgligt nog skildes vi ej som vänner, ty min far behöll en del af de pengar, som jag själf förtjänat. Detta gjorde mig ondt, ty jag var mycket mån om slantarna i mina yngre dagar, och jag skref inga särdeles vänliga bref till hemmet. Sedan har jag fått veta, att min mor sörjde mycket öfver min afvoghet mot dem, men själf glömde jag snart den orätt jag tyckte mig ha lidit och började känna ömhet för dem därhemma,

mest för min mor och min syster. Jag kände, att jag älskade dem innerligt, fastän detta förut legat gömdt inom mig. Ingen hade förstått att med kärlek väcka det till lif. Men när jag en tid hade lefvat skild från de mina, längtade mitt hjärta efter att få godtgöra hvad jag som barn måhända ofta felat mot dem. Och hvad som mest oroar mig är att jag aldrig har kommit i tillfälle att visa dem min bästa sida. Måne de misskänna mig ännu och tänka, att jag är samma obändiga natur som när jag var barn? —

Mitt herrskap hade jag lärt känna, då de bodde i närheten af mitt hem, och de hade själfva efter sin flyttning till Norrköpingstrakten skrivit och erbjudit mig tjänst. Frun hade lofvat att ta hand om mig på bästa sätt och var också mycket snäll mot mig, men ansåg inte, att jag fick för mycket att göra. En kamrat hade jag visserligen, men hon hade varit

hos frun i flera år och stod högt i gunst hos denna, hvilket gjorde att hon inte behöfde omaka sig med några sysslor, utan allt föll på min del, både inom- och utomhus.

På sommaren fick jag sitta ute och mjölka i regn och köld, tills jag var nära förfrusen, men min kamrat rörde aldrig ett finger för att hjälpa mig, om än arbetet steg mig öfver hufvudet. Om jag någon gång klagade öfver att jag hade det svårt i jämförelse med henne, tröstade hon mig med att »det är så här i lifvet, de som börja med att ha det bra, de få hålla på att ha det så, och de som ha haft otur att få det tråkigt från början — ja de få också hålla på med det». Ja, jag tror det sannerligen nu, ty det börjar se så ut för mig.

Jag fick gå upp klockan fyra på morgonen och hålla på att släpa till elfva på kvällen. Och aldrig en ledig stund

hvarken söndag eller hvardag. Det kändes tungt ibland att vara ung och aldrig få tid att vara tillsammans med andra unga.

Det hände därför, att jag gick ut ett slag på natten, sedan jag slutat, till en plats, som kallades Ekbacken, där ungdomen höll till om sommarkvällarna långt in på nätterna och dansade och lekte. Själf dansade jag inte, men det var ju inte så underligt, att jag någon gång ville slå mig lös, och då måste det ske vid denna tid, då mitt herrskap hade gått till ro.

På sommaren var det lif och rörelse kring herrgården, ty folk från staden flyttade ditut på sommarnöje. Då råkade jag många som jag lärde känna och hålla af. Ja, det var en härlig sommar denna, ty naturen omkring var så skön och jag var sjutton år — för mig var det livets vår i jordens sommar.

Jag skall aldrig glömma en kväll i augusti, då det kastades raketer öfver hela trädgården. Det såg ut som man kan drömma sig paradiset. Allt var så tyst, så fridfullt, ej ett löf rörde sig på träden. Det var som hade själfva den himmelska världen låtit sin bild framträda i dess rätta gestalt. Hela naturen lyssnade och drömde, drömde om frid och ro.

Äfven jag drömde min första dröm, ty jag hade nu upplefvat min första sommar i lifvet. Men hur korta, hur försvinnande korta äro icke glädjens och lyckans stunder i denna ofullkomliga värld! Snart skulle stormen fara fram och skaka alla trädens toppar, afkläda dem deras sköna klädnad och plundra dem på allt. Ja, stormen skulle ej lämna ett blad kvar på någon kvist, ej skona det minsta, förrän allt var förbi af den härliga sommaren.

O denna kalla höst, hvad är den egentligen till för? Endast för att störta och förstöra hvad en hel vår och sommar bildat och vårdat. Jag hade kunnat läsa mitt öde här, om jag ej varit så okunnig ännu om lifvets stormar. Skulle det inte gå mig fullkomligt så i världen? Stormarna skulle beröfva mig min oskuld, ungdomslycka, frid och ro, min fågring, ungdom, framtid, heder och allt och jag efter allt detta kastas i en usel fängelsehåla att förtvina och försmäkta, älskad och saknad af ingen . . .

Ja, nu var det bästa af sommaren förbi, hösten började nalkas med sina vissnade löf och kyliga aftnar, allt såg mörkt ut, åt hvilket håll jag än blickade. Ingen ljusstråle som kunde upplifva mitt sorgsna hjärta. Sommargästerna gjorde sig redo att lämna oss, och jag skildes med vemod från dessa flickor, som jag blifvit vän med under sommaren. Våra

vägar skulle kanske aldrig mera korsas. Ingen af oss visste hvilka öden som skulle drabba oss, hvilken som skulle få det bra och hvilken dåligt längre fram. Men nog hoppades vi alla på det bästa. Åtminstone de andra, ty de voro så yra och ungdomsglada. Jag däremot var allvarligt stämd och hade icke särdeles stora förhoppningar på lifvet, ty sorgen hade redan fördystrat mitt lif och förkortat min ungdom. Hvad det var enformigt och dystert! Så ensam och öfvergifven jag alltid kände mig! Ingen verklig vän att anförtro mig till eller hänge mig åt. Det var ingen som förstod mig.

Jag suckade och grät men visste ej för hvad, jag kom på allt dystrare tankar dag för dag, fantiserade och drömde. Det var en oförgätlig vändpunkt i mitt lif, ty alltsedan dess har jag känt mig som en ensam fågel i skogen, som ett träd i öknen. Nu synes det mig som om jag

redan då måste haft en aning om hur jag skulle »blomma tidigt men vissna ung».

Ack, hvarför skulle min ungdom bli så fattig på glädje? Ungdomen som aldrig vänder åter, icke förrän detta endels upphör och det kommer som är fullkomligt. Hur många gånger har jag ej önskat att få dö ung och gömmas undan allt som ville störta och förgöra mig! Och ändå har jag blifvit den bedragnaste bland de bedragna.

När jag tänker tillbaka på mitt lif, hvilken mörk tafla som då rullas upp för mitt öga! En ständig strid med motgångar och bekymmer har hela min ungdomstid varit. Bittert känns det att lefva, bittert att dö, nu då jag hunnit pröfva på världens list och grymhet. Det är så smärtsamt att se hur den ena mänskan förtrycker den andra och störtar henne i fördärf. Lifvet är ju i

sig själf så tungt. Hvarför älska då icke människorna att förljufva stunderna här på jorden för hvarandra? Då kunde ju vandringstiden bli ett himmelrike.

III.

BRUTEN till hälsa och sinne af de öfveransträngande slitet på herrgården, tog jag tjänst ett par mil från staden, i en enslig trakt, där jag blef lämnad åt mig själf och mina sorgsna tankar. Jag minns, att jag skref hem till min mor, hur gränslöst olycklig jag kände mig bland mina främmande kamrater, som endast hånade mig.

När herrskapet såg, att jag sörjde mig nästan till vansinne — jag var verkligen icke fullt normal vid denna tid — fick jag äntligen lof att fara min väg och återvända till Norrköping, där jag fick

plats hos en familj, som hade charkuteri-affär. Där var det emellertid så stökigt, att jag inte trufdes länge, och efter att ha tillbragt en månad hos mina föräldrar, tillträdde jag vid vårflyttningstiden en ny tjänst.

Nu hade jag ändtligen lyckats träffa på en fin och snygg plats, men ett ständigt släp var det likväl och aldrig en stunds frihet vare sig söndag eller hvardag. Likväl kunde jag inte klaga, ty herrskapet hade mycket öfverseende med mig, när jag inte var riktigt frisk och när jag — som det väl ofta hände — bar mig tafatt åt. Jag hade ju aldrig haft en så fin plats förr.

Emellertid kom jag öfverens med en sällskapsfröken där i huset att till hösten följa med till hennes hem som jungfru. Det var en familj som bodde i närheten af Stockholm och lefde mycket ensamt och indraget. Här kände jag mig som

en nunna i kloster, inte en mänska fanns det att tala med, och ovan som jag numera hade blifvit att stå vid spisen och sköta kökssysslor, sprucko mina händer, så att jag tidtals inte kunde röra dem. Därför härdade jag inte ut i längden och beslöt att resa till Stockholm. Dit reste jag också, till min olycka.

Det var utställningssommaren 1897, en glad tid för alla utom mig, ty hvad visste jag om all den ståt och prakt som då rådde i Stockholm, hvad visste jag om lyx och festligheter! Jag gick i mitt arbete från morgon till kväll och visste ej af annat eller bättre.

Ibland när jag kände mig som ensam-mast kunde jag skrifva någon vemodsfull vers om hur mitt lif förflöt utan sol och sommar. Så barnsligt, jag var bara nitton år och tyckte, att hela min ungdom var förspild. Ack, så gammal och aldrig ha vetat sig vara ung, så sjöng

jag beständigt på min sorgliga melodi. Hvarför hade Gud nedlagt ett så tungt hjärta i mitt bröst!

En gång under utställningen bodde några studenter från Köpenhamn hos min fru. I afskedsminuten stal en af dem en kyss från mig, och jag skall aldrig glömma denna den första kyss som brände på mina läppar. Så litet den betydde, var den stark nog att röra upp mina känslor, och jag förstod att jag längtade efter kärlek, efter ömhet, efter någon att hålla af.

Jag var tjugo år, när jag fick min sista plats i familj. Jag var nu återställd från mitt tungsinne och började bli kry igen, men fastän min fru var mycket belåten med mig, tröttnade jag snart äfven här och såg mig om efter en lindrigare tjänst.

Så fick jag plats på ett hotell. Många voro de som afrådde mig — »det var inte bra för en ung flicka» o. s. v. — men det frågade jag inte efter. Jag hade

alltid varit så säker på mig själf, och jag ansåg, att de som kunde låta förleda sig af en karl, de kunde gärna ha det som de hade — mig skulle ingen lura på det sättet.

Men det dröjde inte länge innan fres-taren såg sig om efter rof. Och här var ju ett lamm, som gick lätt i snaran, så det var allt skäl att passa på. O dessa fördömda skurkar, som endast för att ett ögonblick få tillfredsställa sina vilda begär störta en fattig flicka i fördärfvet för tid och evighet! Kan det finnas något samvete hos en sådan mänska? O nej!

Jag hade alltid varit van att offra min egen vilja för andras, och därför var jag snart bevekt att tillmötesgå dens önsknin-gar, »som bara ville mig väl för öfrigt och hvars afsikt det var att skaffa mig något annat än att tjäna jungfru på ett sådant ställe som detta» ... Ty så lät det.

Jag minns hur oförskämdt denne usling uppträdde mot mig första gången jag såg honom, men när han märkte, att våld inte var rätta metoden, grep han till en annan, och den lyckades förträffligt. Om han satte en barnslig, enfaldig flickas hela framtid på spel och om hon skulle få uppbära hela straffet för hans nedriga handlingssätt, hvad bekom det honom? Nu sitter han kanske och fråssar i lycka och nöjen, medan jag, den bedragna, sitter inburad i ett fängelse, som jag snart skall lämna endast för att inträda i ett annat.

Jag måste nu skaffa mig en ny plats och kom till ett finare pensionat, men där blef jag tilltalad på samma sätt som på det tarfliga hotellet. Och det är märkvärdigt, när man tagit ett steg utför, hvad det sedan går lätt att fortsätta på fördärfvets väg. Det är som hade den osynlige beskyddaren upphört att gå vid

ens sida. Vål förnam jag samvetets röst, som förkunnade mitt brott, men jag slog bort dessa fridstörande tankar och gick blindt på. Så länge jag inte var skriven och ingen af mina anhöriga visste något, var det ju inte så förskräckligt.

Min förste frestare upphörde icke att förfölja mig, men nu lyckades icke hans försök, ty jag var icke längre den oskyldiga.

Trött på alla dåliga platser, som jag haft oturen att råka på i Stockholm, slog jag mig till sist lös från allt tvång och blef snart ett polisens offer.

IV.

HÖSTEN 1898, vid fyllda tjugooett år blef jag byråskrifven, och samma höst kom jag på sjukhus. Jag förundrade mig öfver mänskorna jag såg där och tänkte för mig själf om dem som hade tillsyn om oss, att de måste vara alldeles särskildt grymma människor, ty jag insåg ännu inte, att vi prostituerade flickor voro de dåligaste varelser som kunde finnas.

Efter en tid af tråkigheter blef jag slutligen utskrifven från sjukhuset och fick mig anvisadt ett rum bland flera prostituerade kvinnor — ett hål som jag afskydde.

O, hur gränslöst olycklig jag kände mig här! Icke därför att jag fattade hvilket bottenlöst djup jag fallit i. Det var jag alldeles för blind att se. Jag tänkte inte annat än att det skulle så vara. Men det var så ruskigt och osnyggt, så kallt och enformigt i detta rum, där jag satt som fågel i bur, där hvarken sol eller måne kunde tränga in. Hvad skulle jag göra? Min koffert och allt hvad jag ägde hade jag redan fått till mig, och ingenstans hade jag att ta vägen. Det var bäst att finna sig i ödet, som man hade ställt sig i det.

Värdinnan tröstade mig så godt hon förmådde: här skulle jag nog med tiden göra lycka och få det utmärkt, jag såg ju så ung och bra ut, och jag kunde gärna ge mig ut för sjutton år, äldre än så föreföll jag inte . . . Med stor förtjusning berättade hon för de besökande, att jag var en liten barnslig oskuld, som

inte hade hunnit bli fördärfvad ännu.
»Hon är bara litet blyg och kanske ser
mer tillbakadragen ut än de andra, men
det hindrar inte» ...

Ja dessa värdinnor, de äro nog åtskilligt sämre än vi stackars flickor.

Nästa värdinna jag kom till innehade cigarrbutik, och hon var en som förstod sig på att lura de flickor, som hon såg voro enfaldiga. Jag var ännu så oförståndig i sådana fall och trodde alla människor om godt, hvarför hon också lyckades aflocka mig så mycket pengar jag kunde förtjäna. Slutligen hyrde jag in mig på ett hotell, där värdinnan fick in rätt ansefliga summor på mig.

Jag var nu fullkomligt insöfd i lasten, glömde bort mina föräldrar och lefde endast för nöjen och kläder. Jag hade nått min högsta punkt i detta förlustelifelif och blef omtyckt och firad hvar jag kom. Alla smickrade mig med att jag

var »stilig» och vacker. Spegeln sade mig till min belåtenhet, att detta inte var osant, så det var ju inte underligt, att jag stod så väl hos både herrar och dessa älskvärda värdinnor.

Med mina kamrater kom jag däremot gärna i gräl på grund af deras afundsjuka. Inte var jag heller så blyg och mild som förr mot mina besökande herrbekanta, och det var min största glädje att se dem krusa för mig, hvilket de ofta voro dumma nog till. Ja, jag var mycket egenkär och dåraktig.

Men »allting hafver sin tid», som pastorn sade, och det var endast dessa få dagar som lyckan var med mig. I sin lyckas dagar liknar man ett träd, som folk samlar sig kring så länge det bär frukt. Men så snart all frukten är skördad, lämnas trädet åt sitt öde, ut-satt för oväder och vägens damm.

Jag reste till och med hem till mina föräldrar på besök och blef ganska vänligt mottagen, eftersom de ingenting anade. Visserligen hade de sett i tidningen, att jag var varnad för lösdrifveri, och min syster hade jämt hållit bladet för ögonen och gråtit förskräckligt öfver mig, men när jag nu kom så fin och prydlig, kunde jag lätt resonera bort misstankarna med allehanda undflykter. Inom mig tänkte jag: »Måtte Gud hjälpa mig att dölja mitt brott!»

Vid återkomsten till Stockholm välkomnades jag varmt i min förra bostad och började åter njuta lifvet som förut.

Men man tröttnar till slut på allt här i världen, ingenting är fullkomligt. Jag vardt led på alla nöjen och till och med på min frihet. Nu var mitt mått rågad. Nu hade jag rasat ut. Nu fick jag börja skörda allt hvad jag sått. Vår

Herres kvarn mal långsamt, långsamt
men fint.

Jag stod i begrepp att resa till Göteborg, hade packat min koffert, klädt mig i siden och sammet och försett mig med allt hvad jag behöfde och önskade. Men då var det en röst som talade ur det osynliga: »Härintill skall du gå och icke vidare, här skola dina stolta böljor lägga sig» ...

I stället för att resa bort fick jag marschera i häkte. Dörren bomrades igen efter mig och jag satt i en mörk cell, där ingen frågade efter mig mer än om jag varit en sten, där ingen gaf mig så mycket som en dryck vatten.

Det var dock för hårdt. Aldrig hade jag tänkt mig att bli så behandlad af både Gud och människor. Men orättvist var det väl ändå, ty jag hade aldrig gjort något ondt mot mina medmänniskor. Jag började inse, att det var mig själf jag

handlade värst emot. Jag såg nu hvilken lön jag skördade. Jag hade sålt min kropp, hälsa, ungdom, framtid, lycka och frid. Och hvad fick jag till ersättning? Förtviflans kval inom dessa dystra murar, vanära och en förtidig död.

Jag kom från det bullrande nattlifvet i den sköna synderskans stad, van att endast njuta af allt som kan dåra och tjusa, och här satt jag nu utan att se, utan att kunna röra mig. Jag var färdig att gråta blod.

I min förtviflan började jag se upp till Gud efter nåd och hjälp, ty ingen annan än han kunde nu höra mig. Jag gick och vred mina händer. Om jag skulle lofva Gud att börja ett nytt lif, bara jag blir fri ur det här, tänkte jag. Men ack nej, det skulle aldrig gå att bryta med världen så tvärt. Då skulle jag bli skild från mina goda vänner, min värdinna och Berta, som jag håller så oändligt af.

O Gud, du vet hur innerligt fästad jag är vid dem. Nej, jag skulle inte kunna öfverge dem, de äro för goda mot mig, nej det är omöjligt...

Jag ville tjäna två herrar och det kunde inte gå. »Den som ej försakar allt för min skull, han är mig icke värd», sade mig en himmelsk röst. Gud visste nog hur han skulle handla för att låta mig se och pröfva hvad jordiska vänner gå för och hur länge de hålla ut i kärleken: »Mina vägar äro icke edra vägar, säger Herren.»

Jag blef bortdömd till två månaders fängelse. Stundom förbittrades jag, stundom bad jag till Gud. I alla afseenden led jag orättvist med hänsyn till människor, ty de som straffade mig voro ju mina medbrottslingar. Jag blef förbittrad på hela mänskosläktet, som kunde tillstädja sådana lagar, på samhället, som tillät prostitutionen och inte straffade

dessa olyckliga förrän det var för sent, när det inte längre stod i deras makt att slita sig loss. Ty jag resonerade som så, att när jag en gång öfverlämnat mig åt lasten och en gång vanhedrat mig och mina föräldrars namn, så fanns det ingenting kvar att hålla på. För alla världens pengar kunde jag inte köpa tillbaka min oskuld, min frid, mitt anseende. Mitt lif var en gång för alla förfeladt.

Detta var min första motgång och min första besinningstid.

V.

DEN 14 april 1900 vardt jag fri och fortsatte mitt gamla lif. Tog glaset till min tröst och började trotsa Gud och människor. Nu hade jag lidit mitt straff och nu ämnade jag låta polisen se, att detta inte hade haft någon god verkan på mig utan tvärtom. Jag uppträdde kärft och brutalt och blef ursinnig när polisen tilltalade mig.

Första maj skulle jag ut och festa och drack i min förbittring så starkt, att jag på morgonen hamnade i polisen med förstörda kläder, alldeles genomsur. Hela min toalett, som var alldeles ny och värd en tre hundra kronor, hade strukit med.

Längre fram på dagen forslades jag till sjukhuset, och där låg jag i tre veckor. Efter fjorton dagars frihet häktades jag återigen, men blef fri i poliskammaren. I glädjen drack jag för mycket och fick plikta tjugo kronor samma kväll. Så gick jag lös en månad, men därpå blef jag insatt på fyra månader.

Nu svek mig allt mitt mod. Kosta hvad det ville, nu måste jag underrätta mina föräldrar om min belägenhet och be dem hjälpa mig, ty fängelset tog mig så hårdt, att jag inte ansåg mig i stånd att uthärda denna långa tid. Men mina föräldrar blefvo alldeles ifrån sig och skrefvo, att de aldrig kunnat tänka sig, att något af deras barn skulle sitta i fängelse. Jag måste lida mitt straff till slut. Men fängelset endast förhärdade mig; när jag slapp fri, tog jag skadan igen och begagnade glaset så mycket flitigare. Det gick fort utför den branta och slippriga stigen.

När en månad hade gått, kom jag på sjukhuset för att opereras. Detta var min fasa, ty knifven hade jag alltid bäfvat för. Men här hade jag ingen egen vilja.

Jag skref till min mor och hon kom snart uppresande, men hon visste inte hur det var ställdt med mig, förrän hon fick tala med doktorn, och då var hon nära att svimma. Ty när jag skref hem från fängelset, hade jag sagt, att jag var häktad, emedan jag en längre tid försummat att låta skriva mig.

Detta var den största sorg jag hade kunnat göra min mor, och hon var alldeles öfversiggifven. Jag skall aldrig glömma min mors skepnad, som hon stod vid min säng och förmanade de andra flickorna och sade: »Om ni äger en mor i lifvet, så tänk på henne, innan det blir för sent.»

Men jag tyckte inte om att min mor tilltalade dessa flickor, ty de hade alltid varit elaka mot mig, och därför bad

jag henne aflägsna sig. Och när hon bad mig: »Lämna dig åt Gud, barn», så svarade jag trotsigt: »Nej, för jag får lida mer än jag har förtjänat.»

Men min mor höjde sin knutna hand framför mitt ansikte med dessa ord: »Gud skall göra det», och så försvann hon utan att säga farväl. Ty hon visste ej hvad hon gjorde, och äfven jag var så upprörd, att jag inte visste hvad jag svarade. Men jag ångrade mig strax och grät hela dagen öfver att jag hade be-
dröfvat min mor.

Jag blef sedan opererad och fick lida oerhördt under de fem månader jag låg kvar. Mina föräldrar skickade mig hundra kronor, som jag själf en gång hade förtjänat på ordentligt sätt men som nu fingo stryka med, under det jag lefde af att sälja min kropp.

När jag ändtligen blef utskrifven från sjukhuset, fick jag samma dag gå i häkte

på böter och fira påsken där. På nytt var jag fri i fjorton dagar, kom så på sjukhuset igen, emedan såret efter operationen hade gått upp, och låg där ytterligare en månad. Ack, jag slapp inte ur en olycka, innan jag hamnade i en annan.

En kväll, när jag hade lagt mig att sova på mitt rum, infunno sig två karlar som våldförde sig på mig och slögo mig för bröst och ansikte, så att jag var alldeles förstörd för ett par månader. Detta var gränslöst bittert för mig och jag anmälde dem i detektiven, men där snodde de sig i hast ifrån alltihop. Polisen tycktes ej heller vara så ifrig att reda upp saken, eftersom det bara var en försvarslös flicka som dessa skurkar hade misshandlat.

Detta är ett sår som aldrig kan läkas hos mig, ty jag för min del gör inga andra människor illa utan endast mig själf.

Och ändå blir jag så hårdt behandlad, under det dessa, som utöfvade det råaste våld mot mig, gingo oantastade. Detta uppeggade mig ännu mer mot polisen.

Jag hade inte varit fri mer än några dagar, förrän jag stötte på byråpolisen igen och blef tagen in på vaktkontoret utan ringaste anledning. Detta förbittrade mig naturligtvis och jag uppträdde ovetigt, hvilket han inte hade svårt för att låta mig umgälla. Nu blef det att skicka mig ner i häkte på fem månader.

Jag bad polisen på det ödmjukaste att få gå till min bostad och låsa ner mina saker, ty där låg allting framme för hvem som kom. Men detta beviljades inte, och så fick jag sitta där mellan fyra väggar och veta, att andra skulle ta ifrån mig allt hvad jag hade lyckats få ihop på min handel med mig själf. Jag skref och bad min värdinna vara snäll och hålla reda på mina kläder,

men hon tycktes inte vara så angelägen om dem som hon förut varit om mig, när jag inbragte pengar, utan svarade, att det inte disponerades några särskilda garderober för min räkning. Nu fick jag alltså erfara hvad den frun gick för.

Men det fanns en annan som jag af-gudade icke mindre än denna värdinna. Där jag nu satt i min ensamhet tänkte jag, att nog kunde jag slita mig från detta fasansfulla lif, men då finge jag aldrig mer vara i dens närhet, som jag älskade. Och jag kände, att jag icke kunde skilja mig från Berta och hennes familj. Berta hade alltid varit mig den bästa och sannaste vän, och jag förundrade mig öfver hennes tillgifvenhet, som jag ofta satte hårdt på prof för att känna efter om den var äkta. Hur oblidt, befallande och trotsigt jag utan orsak uppträdde mot henne, tycktes hon aldrig bli trött på mig.

Mina flickbekanta voro eljes af den sorten, att de narrade ifrån mig både pengar och kläder, och fastän jag många gånger varit i elden och bränt mig, tröttnade jag dock aldrig att hjälpa när jag kunde, och jag lånade bort intill sista öret i den enfaldiga tron att de skulle göra rätt för sig. Men det fick jag titta långt efter.

Det var utesägligt smärtsamt att se hur jag blef bedragen äfven här. Ty jag höll alltid styft på redbarhet. Att jag sålde mig själf till det som dåligt var, det var en sak för sig och det fick jag själf lida för. Men ärlighet framför allt. Fastän jag trotsade polisen när jag var drucken och inte riktigt visste hvad jag sade i min ilska, var jag dock i själ och hjärta en god mänska, af naturen rättänkande och rädd för att tillfoga andra skada eller orätt. Min högsta

önskan var att göra rätt för mig hvar jag kom och gick.

I fängelset grubblade och sörjde jag öfvermåttan och ansattes af själfmordstankar. Endast med lifvet kunde jag ju friköpa mig från detta slafveri. Men hur det nu gick, så tog fängelsetiden slut en gång.

VI.

HVAD får jag se när jag kommer tillbaka till min förra bostad?

Min garderob stod öppen, mina nipper jämte annat som fanns kvar lågo i kras under byrån och det bästa af mina tillhörigheter var sin kos.

Nu mindes jag detta bibelspråk: »Församlen eder icke skatter på jorden, där mal och rost fördärfva och där tjufvar gräfva och stjäla, utan församlen eder skatter i himlen.» Där lågo nu mina eleganta kläder trasiga och förstörda och ropade fåfänglighet, och mina vänner, som jag inte trott mig kunna lefva utan, skydde mig nu. Till och

med Berta var mindre hjärtlig emot mig.

Men det var som om Satan hade bundit mig fast vid detta hotell, där jag i två år hållit till, ty jag kunde inte skiljas därifrån, hur väl jag än såg, att det var mitt fördärf. Således försonade jag mig med värdinnan och lofvade henne att sköta mig bättre igen, låta bli att dricka och bråka med polisen. Men detta var lättare sagdt än gjordt.

Utan glaset kunde jag ej lefva en dag, ty de kval jag led nu i »friheten» voro långt värre än de jag utkämpat i fångelset. Tidtals kunde jag hvarken sofva eller äta, och jag tänkte icke på annat än att göra ett slut på min sorgliga tillvaro.

En kall, bister vinterkväll gick jag att begrafva mig i en snödrifva utanför hotellet, ty jag tyckte mitt lif var inte bättre värdt än att sluta där. Men

polisen tog snart reda på mig och forslade mig omildt till vaktkontoret, där jag fick böta för mitt tilltag. Jag kastades in i en cell, där jag skrek så mycket jag orkade, att någon skulle hjälpa mig att ta mig af daga, men så tyckte jag mig höra flera röster och ett åkdon, som skramlade så ohyggligt, som om den onde kommit för att hämta mig. Då vardt jag rädd och somnade.

På morgonen hade jag ingenstans att ta vägen, ty i min förra bostad blef jag säkert icke mera mottagen. Därför tyckte jag det passade mig bäst att komma ner i häktet igen — där var jag ju alltid välkommen — och bad polisen skicka mig dit. I stället fördes jag till detektiven, men äfven där ville de bli af med mig. Så till besiktningsbyrån. Förtviflad och led på lifvet som jag var, yrkade jag bara på att bli insläppt i detta pinorum, där jag nu sitter och

där jag lidit så gränslöst förut. Men i denna sinnesstämning vågade de väl inte sätta mig i ensamhet, och så kom jag på sjukhuset.

Hvilka himmelsskriande kval jag led! »Må det vara sista gången jag vandrar på dessa slippriga vägar», tänkte jag, »det får hända mig hvad som helst, bara inte detta» . . . På tre nätter fick jag inte en blund i mina ögon, och höll jag på att slumra till, så tyckte jag mig på väg att störta ner i helvetet. Jag låg tätt invid randen af bråddjupet, aldeles yr. Jag tyckte jag bad, att andra människor skulle be för mig — själf förmådde jag det inte.

En gång, just som jag var nära att somna, slog klockan tolf, och dödsskrämd trodde jag, att min sista timme var slagen och att ingen nåd fanns mera för mig. »O jag går förlorad», skrek jag, »bed för mig», och för hvart slag

gick det som ett knifstyng genom mitt hjärta, medan jag väntade på dödsbudet. Jag ropade till de andra: »Nu brister mitt hjärta», men de endast hånade mig och tillsade mig barskt att tåga.

Så låg jag i tre dagar och tre nätter och svettades och frös om hvartannat. Ibland tyckte jag mig kringvråkas på ett upprördt haf, där jag kastades hjälplöst bland bränningarna. Och andra människor stodo och sågo på. I verkligheten var det ju ock så.

Jag hade nu fått skräck för döden, ty jag hade sett den i dess hemskaste gestalt, och föresatte mig att aldrig mer hänge mig åt själfmordstankar, hur det än komme att gå mig.

Doktorn på sjukhuset bad mig mer än jag var värd att sluta upp med detta lif och gå in på ett räddningshem. Men det tyckte jag att jag var för trasig till, och för öfrigt var jag inte riktigt hågad

för att komma på ett hem. I hvarje fall ville jag bra gärna ha reda på mina kläder, som funnos strödda litet hvarstans, och måste skaffa litet pengar att lösa ut dem med. Sedan skulle jag nog söka mig in på ett hem och få ro.

Således gick jag ut i synden igen. Det var en kväll, mycket slaskigt och otrefligt, och jag tänkte, att det kanske ändå hade varit bäst, om jag lydt doktorn. Men en annan röst svarade: »När barnet får sin vilja fram, så gråter det inte.»

Jag hade inte längre någon medgång i det lif jag förde, den outhärdligaste otur förföljde mig och jag tyckte mig skåda döden i allt jag såg.

En gång gick jag till kyrkogården och lade mig på en grafsten och fantiserade: Snart skall jag inte finnas mer och då ville jag gömmas under denna sten. Men polisen var i hack och häl efter mig och jag fick plikta sexti kronor.

Öfverallt var jag då förföljd, inte en fläck på jorden fanns det, där jag kunde vara ostörd.

En annan kväll kastade jag mig i Nybroviken. Herrens ängel räddade mig genom en ädel man, som kastade sig i efter mig, men jag var mycket sjuk efter detta hemska äfventyr. På polisvaktkontoret fick jag torka mina kläder till morgonen.

Hvart skulle jag nu ta vägen, förstörd som jag var till själ och kropp och kläder? Jag hade ingen annan råd än att vända mig till ett räddningshem för fallna flickor, där goda människor voro beredda att mottaga och uppresa sådana som mig, sedan världen tagit sin del och lämnat oss utblottade på allt. Jag lärde mig snart att hålla mycket af dem, och jag kände, att de böner, som de uppsände för oss, icke voro utan verkan. Äfven jag bad till

Gud om mod och kraft till seger öfver mig själf. Djäfvulen släpper ej sitt rof i första taget, särskildt den som han hållit så hårdt bunden, och det stod en mäktig strid, som hvarken natt eller dag unnade mig ro.

Ja, Gud och Satan stridde här om en själ, och hvilken skulle vinna? Det berodde på mig, och jag stackars svaga, jag föll snart för frestarrösten igen. Ty fastän Gud hade lagt sin hand tungt på mig, ville jag slita mig loss från den för att ännu mera såras af de giftiga törnen, som lågo strödda på min lefnadsväg. Jag hörde Guds röst, den milda: »Saliga äro de, hvilkas öfverträdelse äro förlåtna och deras synder öfverskylda.» Men jag gaf mig ingen ro på hemmet, jag längtade ut igen. Här fattades mig så mycket, här fattades mig frihet, kläder och pengar. Jag kunde inte finna mig i all den enkel-

het jag måste underkasta mig här. Hade Gud ändå sörjt för något af det som jag önskade mig, så skulle jag väl försökt att härda ut. Men någon bönhörelse ville inte komma.

Jag bad dem på hemmet att få komma ut, men det beviljades mig inte. Då såg det till sist ut, som om Gud hade förstått mig bättre än människor, ty det blef mig möjligt att komma i väg utan lof.

Till en början tycktes allt gå bra men snart vände sig bladet och jag råkade snart i polisens händer igen. Ty jag kunde numera inte sköta glaset med måtta och passade därför inte mina dagar på besiktningsbyrån. Därtill kom, att jag var ganska illa medfaren — för att inte säga totalt förstörd — i mitt hufvud af alla sorger jag gått igenom på ett par tre år. Inte nog med att jag var så strängt efterhållen

af både gatpolis och byråpolis och fick lida så utsägligt till kropp och själ, utan jag gick själf och slog hufvudet i stenhusen för att på så sätt göra af med mig.

Närhelst jag tilltalades af polisen blef jag vildsint, och följden var, att jag snart blef dömd till Norrköping på sex månader.

Men nu försökte jag finna mig i mitt öde något så när, bad Gud hjälpa mig ifrån detta fasansfulla lif och sträfvade med all kraft att börja ett bättre. Men allt var inte dödt för mitt öga, som förr hade tjusat och dårat mig. Jag behöfde få ett annat sinne för att kunna lämna åsido allt det som frestade mig. Så länge jag var som mest hemfallen åt sorgen, gick det lätt nog att öfverlämna mig åt Gud. Men så kom det andra stunder, då jag kände mig så

dragen till mina forna nöjen, att jag inte såg någon möjlighet till seger.

Jag hade många väckelsedrömmar under denna tid. En gång tyckte jag mig se en törnekrans ligga på marken, och jag betraktade den noga och med förundran. En annan gång drömde jag, att jag fick ett bref med stora svarta sorgkanter, och på kuvertet stod hela mitt namn, som jag stafvade på och läste om och om igen. Strax därefter fick jag veta, att en af mina olyckliga kamrater hade gått hädan men förut kommit in på ett hem och där beredt sig till döden. Det var som skulle det där brefvet sagt mig: akta, härnäst är det din tur. En annan väninna, som hastigt slutade sitt lif ute i synden, såg jag som en varning i drömmen, innan jag visste om hennes bortgång.

Jag funderade mycket öfver om bibeln kunde vara sann, och jag drömde,

att jag var i en kyrka, där det fanns en helig präst, som begärde att få fram en bibel. Jag såg den tydligt, och med förgyllda bokstäfver stod det skrifvet på den: *Guds heliga tron*.

Särskildt oroade det mig att tänka på all den oförrätt, som strafflöst tillfogats mig af andra, under det jag fick stå så grundligt till svars för allt hvad jag felat. Men i drömmen tyckte jag mig se, att jag skulle få ersatt i himlen hvad jag lidit orättvist på jorden.

Ja, jag kände, huru Gud verkade på mitt hjärta, och gärna ville jag följa hans maningar. Men jag kunde inte offra mig helt åt honom. Ännu en liten tid ville jag vara min egen. Jag hade nu kämpat och lidit inom dessa murar och ville nu så gärna vara mig själf igen. Och skulle Gud kunna neka mig något oskyldigt nöje, när jag haft så få sådana som ung? Jag skulle inte kunna

försaka allt sådant, när jag kom åter till den frestande stad jag hade lämnat.

Sista söndagen på detta plågställe hörde jag musiktoner in i min ensamma cell, och det kom mitt hjärta att klappa af förtjusning. Nu skulle jag få komma ut och njuta i fulla drag af naturen och allt det härliga, som jag varit spärrad från. Samma dag läste jag i Sanningsvittnet ett språk, som jag tyckte Jesus talade enkom till mig: »Ett krossadt rör skall jag icke sönderbryta och en rykande veke skall jag icke utsläcka.» Prästen talade i predikan om den smala och den breda vägen: »Gån in genom den trånga porten.»

För mig låg den breda vägen öppen.

VII.

JAG fick inte mycken glädje vid återkomsten till Stockholm. Alla jag träffade ville antingen ha pengar af mig eller försökte lura mig på alla upptänkliga vis. Till råga på olyckan blef jag fast för den största bedragerskan till värdinna i hela Stockholm och hamnade i ett näste, där jag blef nästan uppäten af ohyra och hart när igengrodd af snusk. Men hon behöll mina kläder, så jag kunde inte komma därifrån. Så mycket pengar jag kunde klå och få hörde henne till, själf fick jag inte rå om ett öre, fastän det var min egen kropp jag sålde.

Jag kunde inte sätta foten utom dörren, ty eftersom hon tagit mina snygga kläder, var jag för sjaskig att visa mig för folk på ljusa dagen. Fördenskull måste jag sitta dessa odrägliga långa dagar inburad i ett kallt och ruskigt rum utan både mat och dryck. Jag sof hvarken natt eller dag, bara gick och vred mina händer i förtviflan. O, att vara så bunden i lasten och inte se sig någon utväg att fly undan!

Jag önskade, att det skulle funnits någon ädelmodig man bland de besökande, som ville hjälpa mig därifrån. Men nej, när man behöfde hjälp, då fanns det ingen som hade medlidande med en fattig flicka. Polisen var den enda som träget hälsade på och sträfvade att få mig inom fängelsemurarna igen.

Min forna så älskvärda värdinna ville inte ta emot mig vidare men kom springande hvar dag och hörde efter om jag

hade pengar, och jag var så dum, att jag gaf henne när jag hade något. Det blef aldrig något öfver till en trasa åt mig själf. När mina kamrater voro ute på nöjen och tillställningar, fick jag sitta hemma som en nunna därför att jag inte hade kläder på kroppen. De få tillhörigheter jag hade ägt, när jag kom till denna ockrerska, voro snart sin kos, ty hon lade vantarna på allt hvad hon kom åt, och till sist ägde jag inte ett linne. Men hvad skulle jag göra henne? Jag brukade aldrig ta mig till rätta, när jag blef bestulen, ty jag tänkte alltid: kanske får jag igen det på ett eller annat sätt. Jag har aldrig förstått att betala orätt med orätt. Men det ser inte ut, som om ett sådant sinnelag hade någon välsignelse med sig.

För att slippa ifrån detta elände gick jag uppsåtligt och kastade mig i det värsta helvete jag visste, nämligen po-

lisen, och här fick jag lida trettiofaldt, först sitta af mina böter och sedan forslas till ett annat fängelse.

Nu när jag skrifver detta sitter jag i häkte för en månad efter att ha legat på sjukhuset i två månader. Det är jul men ingen helg för mig. Gränslöst öfvergifven känner jag mig — ingen vän i hela världen, ingen som har medlidande med mig, ingen som tänker på mig, icke en.

Om någon af mina förföljare visste hvad jag har gått igenom i detta lif, ja, om de anade bara en tusendel af hvad jag utstått, skulle de ha något litet öfverseende med mig. Men de tyckas inte tro, att jag har något hjärta eller ens en själ. *En* skall dock veta hvad jag lidit, den som räknar alla våra hufvudhår. Men han synes icke ha mera förbarmande med mig än dessa människor. Allt går sin jämna gång, jag är nu en

gång lämnad i mina fienders våld, och de behandla mig efter godtycke, utan förskoning.

Det påminner mig om den hedniska uppfattningen af slafvarna, som skulle offra sitt mänskovärde till förmån för andra. När dessa andra ha tagit mitt allt, så är jag icke annat värd än att lefvande begrafvas. När saften är pressad ur citronen, kastas skalet bort. Det har ju i alla tider så varit, att de värnlösa ha ingen lag.

Hvarför tillåtes prostitutionen inom vissa gränser? Därför att den måste finnas. Och aldrig har väl någon med förmögenhet och anseende gifvit sig in på en sådan bana, utan det är fattigt folk som är bestämdt till syndens käril — vi stackare som icke så noga öfverväga hvad framtiden kan bära i sitt sköte.

Vi hade icke beräknat hvad som skulle bli slutet på detta lif, att på oss,

dessa ensamt föraktade och förnedrade varelser, skulle hopas alla de lidelser, som annars skulle fyllt världen med skam, att vi voro dömda till vanära och en förtidig död. Detta visste icke vi i förväg, vi som föraktas och hånas som de uslaste af vårt kön.

Vi förstå ju, att prostitutionen skall skydda kvinnan af de bättre samhällsklasserna och att den prostituerade, lastens mest utpräglade typ, utgör dygdens verksammaste värn. Vore icke hon, så skulle oräkneliga hems okränkta renhet besmittas, och icke få bland dem, som i det stolta medvetandet om sin kyskhet icke kunna tänka på henne utan indignation och fasa, skulle, om hon ej varit, själfva ha erfarit skammens, ångerns och förtviflans kval. Civilisationer uppstå och förgås, men hon förblir ständigt släktets offerprästinna, belastad med folkets synder.

Är det inte på männen som skulden för så många kvinnors förspilda lif hvilar, och är det inte de som borde straffas hårdast? I stället måste vi staccars fallna, som icke förmå resa oss ur denna lastens dy, umgälla allt hvad både de och vi själfva förbrutit. Jag kan inte tänka på någon bättring, när jag ser hur orättfärdigt det går till i denna värld.

Nej, jag ser det går inte längre att, som jag gjort förut, undergifvet foga sig i allt som kommer på min del. Kunde jag framdeles vedergälla mina oförrätter, så skulle jag göra det, ty på det viset kommer man längst, åtminstone i ett lif som vårt. Nu har jag fått min dom på ett halft år och skall på tvångsarbetsanstalten igen, detta gräsliga ställe, som jag ryser för att bara tänka på.

Här slutar jag nu min historia för att fortsätta den, när jag blir fri, om jag lefver till dess.

VIII.

NU sitter jag åter i min trånga cell och tar vid i min historia där jag slutade när jag var här sist. Jag skulle önskat, att jag hade haft papper och penna på anstalten i Norrköping, där jag fick så många intryck och där tiden var mig så lång. Men det är förbjudet att skriva där.

Fördenskull minns jag just ingenting därifrån, utom en dröm jag hade sista natten och som var mycket märkvärdig. Jag tyckte, att jag gick igenom många rum och såg mig omkring, och slutligen stannade jag inför en tafla med denna inskrift: »Jesus, Fridsfursten».

Nog bad jag till Gud emellanåt, men det var så flyktigt, jag hade ännu inte den rätta Kristi ande. Världen hade inte förlorat sin dragningskraft för mig, jag längtade alltjämt ut till den och kunde inte finna mig i att mista allt det jag måste uppge, om jag så tvärt bröt med den. Litet glädje gjorde jag mig ju också räkning på, om jag fortsatte mitt gamla lif en liten tid bara. Men ack, hvad det slog fel!

En författare har liknat mänskan och Gud vid två som spela schack. Den ene är en öfverlägsen spelare, som aldrig har blifvit besegrad, men han är tvungen att rätta sig efter motspelaren, och hvar gång denne gjort ett drag, gör han ett motsvarande, ända tills den andre blir matt.

Mänskan gör sitt drag och vår Herre sitt. Han ansätter henne allt hårdare, fräntar henne än ett torn, än en löpare

och gör hästen obrukbar, och hans mål är att kringränna kungen, d. v. s. hjärtat. Och salig är den som så förlorat sitt spel, den som säger: Du har öfvervunnit mig och jag har låtit mig öfvervinnas, du är mig för stark vorden. Det fanns ju frihet också på människans sida, och ändå stod det ej i hennes makt hur hon vandrade eller hur hon sin väg styra skulle.

Men många tusenden ha satt sig till förtvifladt motvärn och likväl till sist blifvit matt inför den, om hvilken det heter: Det är förskräckligt att falla i den lefvande Gudens händer. Ty ännu har ingen gjort honom matt och ingen har blifvit så gammal, att han öfverlevvat vår Herre Gud.

Detta har nu jag fått erfaras.

Min »fritid», om den så skall kallas, som räckte två och en half månad, har jag mestadels tillbragt i rannsaknings-

fängelset. Högst åtta dagar i sträck gick jag lös. Hvad vore det att sitta inne, om man finge ordentlig mat, snygga sängkläder och sådant, men detta — ja, jag vill inte försöka göra mig förstådd hvad rannsakningsfängelset beträffar, därför säger jag endast: jag har lidit outhärliga kval härinne.

Och den tid jag har varit fri har allting gått mig emot, och jag har inte lyckats återupprätta mig i vare sig det ena eller det andra afseendet. I stället för att kunna lösa igen mina pantsatta kläder har jag förlorat både pantsedlar och annat och blifvit bestulen in på bara kroppen, och jag som så gärna hade velat behålla åtminstone en del af de dyrbarheter jag ägde! Men om vi inte frivilligt lämna hvad vi ha, när Gud begär det, så tar han det ifrån oss.

Nu har jag ingenting mer att fästa mitt hjärta vid på jorden, ty jag äger

inte så mycket som en synål kvar, knappast en klänning att skyla mig med. Min byrå hade mina goda vänner brutit upp och länsat. Så nu blir det att börja på nytt igen.

Men jag får väl midt i förtviflan vända blicken mot himlen, endast därifrån kan glädje och ljus komma. Kanske skall jag då kunna börja livet på nytt med målet därbortom.

Under min s. k. fritid var jag också ett slag på hemmet Fristad, men det gick jag snart ifrån. Jag ville ju lösa ut mina kläder och äga min frihet, fast det inte lyckades. Jag borde ha stannat kvar på hemmet, så hade jag spart mig många sorger, men för sent inser man sina misstag.

Senast bodde jag hos en flicka, som har behållit mina sista kläder och till och med de få slantar jag lämnade henne i förvar den kvällen jag gick, fastän hon

vet, att jag sitter här inom fyra väggar och inte äger ett öre till en tvål, än mindre till en pilsner. Några smutsiga handdukar har hon skickat af det linne hon fick låna af mig, det är allt. O, att bara ha grymma människor omkring sig, horvärdinnor, poliser och fångvaktare!

Nu skall jag dömas bort på sju månader, den åttonde oktober 1903, blir således fri den åttonde maj nästa år.

IX.

FÖR hvarje gång min frihet nalkades, hoppades jag på min förra lycka. Men alltid förgäfves. I stället bar det alltmera utför och många gånger måste jag utbrista där jag gick för mig själf: »Finns det en Gud, ack för min mors böners skull, om det finns en Gud, så måste jag räddas från detta eländiga lif!» Men jag hamnade bara i polisen.

En morgon när jag vaknade nere i häktet var jag så sjuk till kropp och själ, att jag knappast orkade klä mig, knappast gå. Då lofvade jag Gud, att om jag blef fri äfven denna gång, som: så ofta

förut, skulle jag med samma gå in på ett hem. Fri blef jag och en konjak och litet kaffe återställde mig, så jag orkade gå och ta ett kallbad.

Därpå begaf jag mig till Fristad, där jag blef mycket vänligt mottagen. Men snart hade jag glömt alla mina lidanden därute och började tycka, att det blefve väl långsamt att stanna på ett hem i tre år. Jag skall själf försöka hjälpa mig till litet kläder och så skaffa mig plats, tänkte jag, och så gick jag ut igen vind för våg, i hopp att på något vis få arbete. Och det kunde jag nog fått, hade jag bara haft något att ta på mig. Jag minns, att jag skref hem till mina föräldrar: »Skall jag behöfva gå under både för tid och evighet bara för att jag inte äger litet kläder till att börja ett anständigt arbete med?»

Samma dag jag gick från hemmet blef jag tagen af polisen, och under de

följande två månaderna var jag knappast fri en dag. Så fort jag satte min fot på gatan, drucken eller nykter, bråkig eller stilla, tog polisen mig. Det såg ut, som om Gud hade vändt all sin barmhärtighet ifrån mig.

Jag stod i både natt och dag för att få till en bomullsklänning. Sedan ämnade jag göra allt för att skaffa något arbete. Därför tyckte jag det var så underligt, att Gud så envist framhårdade i att straffa min svåra missgärning. Förr när jag inte tänkte på någon bättring, utan blott på nöjen och kläder, då hade jag haft den som gaf mig hundra kronor för att upprätta mig, men då ville jag inte det, då hade jag medgång i synden. Nu däremot, när jag önskade af hela mitt hjärta att komma ur detta helvete, nu föll jag i polisens händer hvar dag som jag satte min fot på gatan till något syndigt.

Släpptes jag ur häktet en lördagsmorgon, så tänkte jag: Pass på, går jag nu ut på kvällen igen och dricker, så kommer jag hit igen och får åtminstone husrum i ett kristligt hem öfver söndagen... Ibland bad jag en karl bjuda mig på porter och fick plikta femti kronor, en annan gång var jag smutsig, så att barn samlade sig omkring mig, och det kostade också femti kronor, andra gånger hvarken sade eller gjorde jag något alls — polisen undgick jag likväl aldrig. Det måste vara något märkvärdigt i detta.

Under dessa två månader, som jag suttit på böter, har min mor bedt för mig mer än vanligt, och själf har jag kämpat, bedt och trott, men likväl skall jag ånyo bort i fängelse på åtta månader.

Hade jag bara haft en kjoï att skyla mig med, så jag kunde fått en plats! Men nej, det var omöjligt att uppnå.

Förr hade jag framgång, när jag sökte min lycka på gatan, men nu, då jag så väl behöfver pengar till att upprätta mig, stå de inte att få, hvarken på hederligt eller ohederligt vis. Och nu måste jag lida fängelse en sådan tid endast för att jag inte ägde medel att börja ett anständigt arbete — är detta rätt af Gud och mänskor?

Nu skall jag inte mer tänka på att bättra mig, det må gå hur det vill. Jag skall bara kämpa igenom dessa åtta månader för att få se mina syskon och min mor en gång till.

* * *

Detta är hvad jag lidit här i tiden, i frihet som i fängelse, och evig fördömmelse är hvad jag har att vänta.

Jag börjar förhärda mig själf.

Till bestyrkande och komplettering af den här meddelade själfbiografir aftryckas följande officiella dokument

**Uppgifter från Öfverståthållar-
ämbetet för polisärenden, Stockholm.**

Att ogifta — —, född 1877, i härvarande polisdomstol dömts att böta:

1900	Maj	28	för fylleri	10 kr.
..	Juni	23	.. d:o	10 ..
..	Juli	28	.. d:o	10 ..
			.. förargelseväckande betecende å gata ...	10 ..
..	Nov.	26	.. fylleri i två mål ...	20 ..
			.. oljud å gata	10 ..
1901	Nov.	11	.. fylleri	10 ..
..	..	21	.. d:o	10 ..
..	..	25	.. d:o	10 ..
			.. våldsamt motstånd vid offentlig förrätt- ning	50 ..

1901	Dec.	12	för	fylleri	10	kr.
1902	Sept.	6	„	d:o	10	„
			„	oljud å gata	10	„
„	Okt.	13	„	fylleri	10	„
„	„	17	„	d:o	10	„
„	„	18	„	d:o	10	„
			„	oljud å gata	10	„
			„	våldsamt motstånd vid offentlig förrätt- ning	50	„
1903	Juli	23	„	fylleri	15	„
„	Aug.	10	„	d:o	20	„
			„	våldsamt motstånd vid offentlig förrätt- ning	100	„
„	„	11	„	fylleri	20	„
„	Okt.	1	„	d:o	10	„
1904	Maj	9	„	d:o	10	„
„	„	13	„	d:o	10	„
„	„	20	„	d:o	10	„
„	Juli	2	„	d:o	10	„
„	„	4	„	d:o under sabbat	10	„
			„	förargelseväckande beteende å gata under sabbat	15	„
„	Aug.	15	„	fylleri	10	„

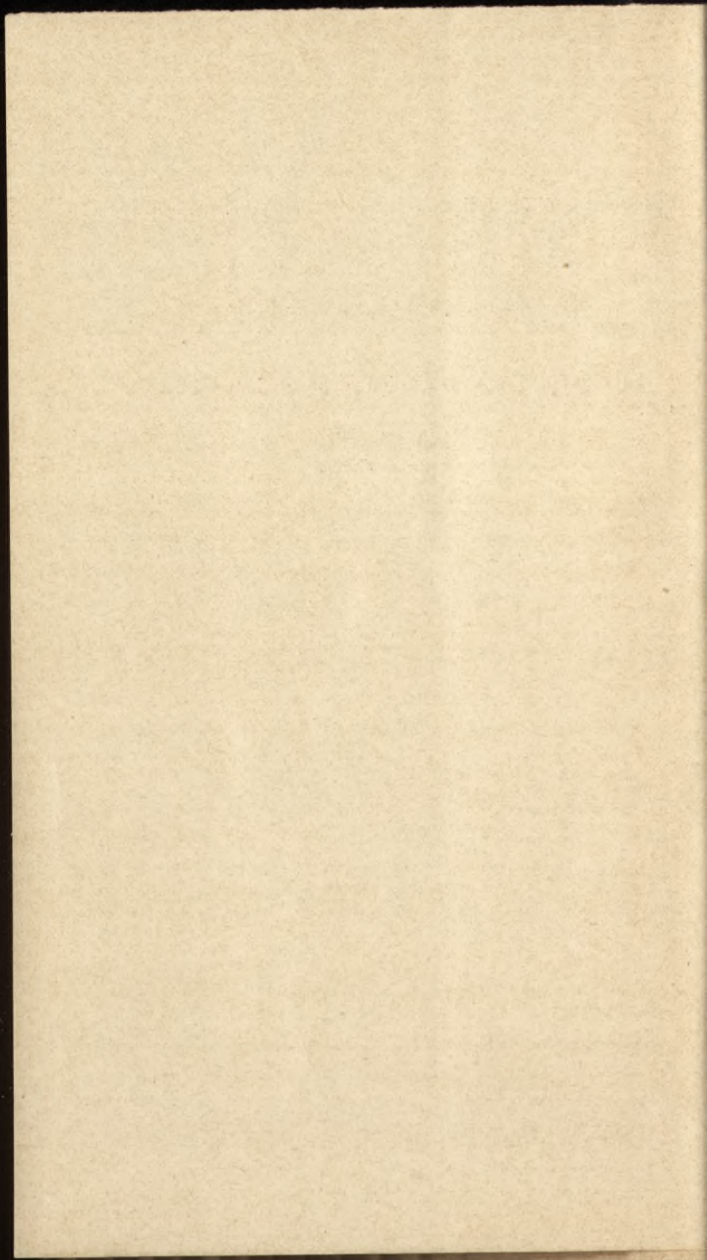
1904	Aug.	17	för fylleri	20	kr.
"	"	29	" d:o	50	"
"	"	30	" d:o	50	"
			" förargelseväckande beteende å gata ...	50	"
"	Sept.	19	" fylleri	25	"
"	"	20	" d:o	25	"
			" vägran att betala drosklega	5	"
"	"	21	" fylleri	50	"
"	"	22	" d:o	50	"
			" förargelseväckande beteende å gata ...	25	"
"	Okt.	14	" fylleri	50	"
			" våldsamt motstånd vid offentlig förrätt- ning	50	"
"	"	15	" fylleri	50	"
"	"	17	" d:o	50	"
			" förargelseväckande beteende å gata ...	25	"
"	"	18	" fylleri	50	"
1905	Juni	6	" d:o under sabbat	50	"
"	Juli	3	" fylleri	40	"
"	"	10	" d:o	40	"
"	Sept.	4	" d:o	10	"

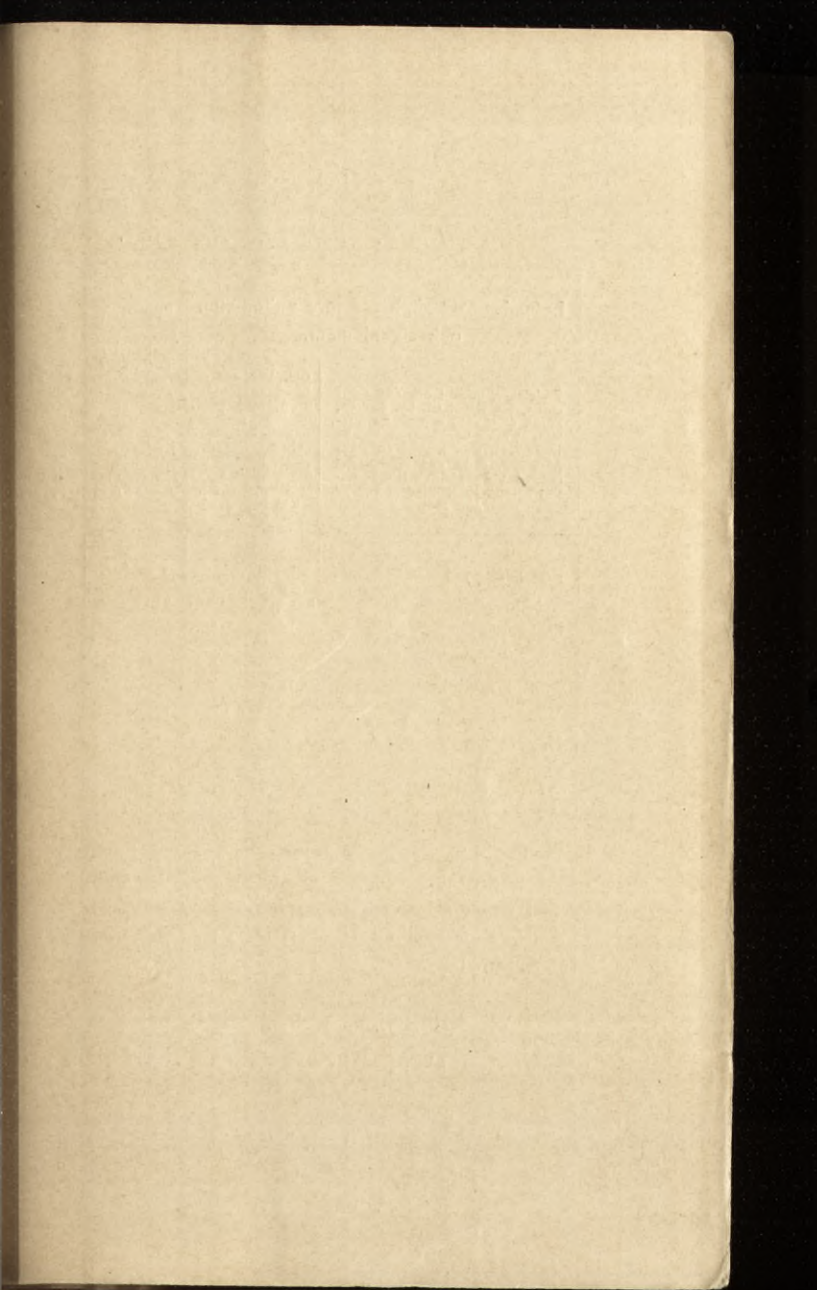
1905	Sept	6	för	fylleri	25	kr.
"	"	14	"	d:o	50	"
"	"	25	"	d:o	40	;;

detta varier härmed, på begäran, till bevis meddeladt.

Stockholm i polisdomstolen den 28 Juni
1906.

Efter befallning
Carl Thorén.

Wahlström & Widstrands förlag :

GUDDA BEHREND

EN SYNDERSKA

Blad ur en dagbok. Pris 2.—

VERA

I KAMPEN FÖR RENHET

Pris 1.50

6000042070

Göteborgs universitetsbibliotek

